

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 20. maaliskuuta 2019
(OR. en)

7539/19

Toimielinten välinen asia:
2018/0247 (COD)

ELARG 9
COWEB 47
CFSP/PESC 219
RELEX 267
FIN 238
CODEC 684
MIGR 34

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	7456/19
Asia:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta (ensimmäinen käsittely) – Osittainen yleisnäkemyks

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa edellä mainittua ehdotusta koskevan osittaisen yleisnäkemyksen teksti sellaisena kuin neuvosto (yleiset asiat) hyväksyi sen istunnossaan 19. maaliskuuta 2019.

2018/0247 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS
liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta¹

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 212 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon³,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EU) N:o 231/2014⁴ voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 2020. Ulkoisen avun suunnittelu- ja täytäntöönpanokehys olisi säilytettävä, jotta unionin ulkoinen toiminta voisi jatkua tuloksellisena.

¹ Muutokset komission ehdotukseen on tässä asiakirjassa *lihavoitu* ja *kursivoitu* ja poistot merkitty hakasulkein [...].

² EUVL C , , s. .

³ EUVL C , , s. .

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 231/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA II) perustamisesta (EUVL L 77, 15.3.2014, s. 11).

- (2) Liittymistä valmistelevan tukivälineen tavoitteet poikkeavat olennaisesti unionin ulkoisen toiminnan yleisistä tavoitteista, koska välineen tarkoituksena on valmistaa liitteessä I lueteltuja tuensaajia unionin jäsenyyteen ja tukea niitä niiden liittymisprosessissa. Sen vuoksi on tärkeää, että laajentumisen tukemiseen on käytettävissä erillinen väline, jonka on kuitenkin täydennettävä unionin ulkoisen toiminnan yleisiä tavoitteita ja varsinkin naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välinettä (NDICI).
- (3) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 49 artiklan mukaan unionin jäsenyyttä voi hakea jokainen Euroopan valtio, joka noudattaa ja sitoutuu edistämään seuraavia arvoja: ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, demokratia, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien, myös vähemmistöihin kuuluvien oikeuksien, kunnioittaminen. Unionin jäsenyyttä hakeneesta Euroopan valtiosta voi tulla jäsen vain, jos sen on vahvistettu täyttävän Kööpenhaminassa kesäkuussa 1993 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston vahvistamat jäsenyysehdot, jäljempänä 'Kööpenhaminan kriteerit', ja edellyttäen, että unionilla on valmiudet ottaa uusi jäsen vastaan. Kööpenhaminan kriteereitä ovat demokratian takaavien instituutioiden vakaus, oikeusvaltioperiaate, ihmisoikeudet sekä vähemmistöjen kunnioittaminen ja suojelu, toimiva markkinatalous, kyky selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineesta unionissa sekä valmius omaksua oikeuksien lisäksi myös perussopimuksista johtuvat velvoitteet, joihin kuuluu poliittisen unionin sekä talous- ja rahaliiton tavoitteiden noudattaminen.

- (4) Laajentumisprosessi perustuu vakiintuneisiin kriteereihin sekä oikeudenmukaisiin ja tiukkoihin ehtoihin. Kutakin tuensaajaa arvioidaan sen omien ansioiden perusteella. Edistysarvioimisen ja puutteiden toteamisen tarkoituksena on kannustaa ja ohjata liitteessä I lueteltuja tuensaajia jatkamaan välttämättömiä ja kauaskantoisia uudistuksia. Jotta laajentumisnäköymistä tulisi totta, "perusasiat ensin" -periaatteesta⁵ on jatkossakin pidettävä tiukasti kiinni. Liittymisen eteneminen riippuu siitä, miten kukin hakija kunnioittaa unionin arvoja, ja hakijan valmiudesta toteuttaa tarvittavat uudistukset, joilla sen poliittinen, institutionaalinen, oikeudellinen, hallinnollinen ja taloudellinen järjestelmä saatetaan vastaamaan unionin sääntöjä, normeja, politiikkoja ja käytäntöjä.
- (5) Unionin laajentumispolitiikka on investointi rauhaan, turvallisuuteen ja vakauteen Euroopassa, ***ja se antaa unionille paremman lähtökohdan vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin.*** Se tarjoaa ***myös*** uusia taloudellisia ja kaupallisia mahdollisuuksia, joista hyötyvät sekä EU että jäseniksi pyrkivät maat. Mahdollisuus liittyä unioniin on voimakas kimmoke tehdä pysyviä demokraattisia, poliittisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia muutoksia.
- (5 a) ***Keskeisten eurooppalaisten arvojen omaksuminen ja niihin sitoutuminen on olennainen valinta kaikille EU:n jäseneksi pyrkiville kumppaneille. Tämän mukaisesti unioni odottaa kumppanien osoittavan vastuullisuutta ja sitoutuvan täysipainoisesti eurooppalaisiin arvoihin sekä ajamaan päättäväisesti tarvittavia uudistuksia, koska se on niiden omien kansalaisten edun mukaista. Tähän sisältyy asteittainen lähentyminen unionin yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan etenkin kysymyksissä, joihin liittyy merkittäviä yhteisiä etuja, kuten rajoittavissa toimenpiteissä ja hybridiuhkien torjumisessa.***

⁵ "Perusasiat ensin" -lähestymistavassa oikeusvaltioperiaate ja perusoikeudet kytketään kahteen muuhun liittymisprosessin avaintekijään, jotka ovat talouden ohjausjärjestelmä (panostus talouden kehittämiseen ja kilpailukyvyyn parantamiseen) sekä demokraattisten instituutioiden lujittaminen ja julkishallinnon uudistaminen. Jokainen näistä kolmesta perusasiasta on ratkaisevan tärkeä ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokkaiden uudistusprosessien kannalta ja pureutuu kansalaisten keskeisiin huolenaiheisiin.

- (6) Euroopan komissio toisti Länsi-Balkanin maiden vakaat ja ansioihin perustuvat jäsenyyšnäkymät tiedonannossaan *Uskottavat jäsenyyšnäkymät ja EU:n tehostettu sitoumus Länsi-Balkanin maille*⁶. Se on vahva kannustusviesti koko Länsi-Balkanin alueelle ja osoitus EU:n sitoutumisesta niiden eurooppalaiseen tulevaisuuteen.
- (6 a) *Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat Sofian julistuksessa ja EU:n ja Länsi-Balkanin Sofian prioriteettiagendassa vahvistaneet antavansa varauksettoman tukensa Länsi-Balkanin eurooppalaiselle tulevaisuudelle sekä sitoutuvansa vauhdittamaan kansalaisten elämänlaadun parantamista yhteenliitettävyyden ja turvallisuuden aloilla 6 päivänä helmikuuta 2018 hyväksytyn komission tiedonannon asiaankuuluvien kohtien pohjalta. Tämän asetuksen mukaisilla toimilla on tarkoitus tukea näiden sitoumusten toteuttamista.*
- (6 b) *Eurooppa-neuvosto on myöntänyt ehdokasmaan aseman Albanialle, Islannille⁷, Montenegrolle, Pohjois-Makedonian tasavallalle, Serbialle ja Turkille. Se on myös vahvistanut Länsi-Balkanin maiden eurooppalaisen tulevaisuuden. Tällaiset unioniin lähentyvät maat, joille ei ole myönnetty ehdokasmaan asemaa, voidaan tässä asetuksessa katsoa siinä tarkoitetuiksi mahdollisiksi ehdokasmaiksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta näiden maiden asemaa koskevia Eurooppa-neuvoston tai neuvoston kantoja tai niiden tulevia päätöksiä.*

⁶ Tiedonanto (COM(2018) 65 final) on saatavilla osoitteessa https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-credible-enlargement-perspective-western-balkans_en.pdf

⁷ *Islannin hallitus pyysi maaliskuussa 2015, että EU ei pitäisi Islantia enää ehdokasmaana, mutta ei kuitenkaan virallisesti peruuttanut Islannin jäsenyyshakemusta.*

- (7) Tukea olisi annettava niiden sopimusten mukaisesti, jotka unioni on tehnyt liitteessä I lueteltujen tuensaajien kanssa. Tuella olisi pääasiassa avustettava liitteessä I lueteltuja tuensaajia vahvistamaan demokraattisia instituutioita ja oikeusvaltiota, uudistamaan oikeuslaitosta ja julkishallintoa, kunnioittamaan perusoikeuksia sekä edistämään sukupuolten tasa-arvoa, suvaitsevaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja syrjimättömyyttä. Tukea olisi annettava myös Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa⁸ määriteltyjen tärkeimpien periaatteiden ja oikeuksien edistämiseen.
- (7 a) *Koska hyvät naapuruussuhteet ja alueellinen yhteistyö kuuluvat oleellisena osana laajentumisprosessiin*, [...] tuella olisi jatkossakin tuettava *myös liitteessä I lueteltujen tuensaajien* pyrkimyksiä edistää alueellista, makroalueellista ja rajatylittävää yhteistyötä sekä aluekehitystä muun muassa panemalla unionin makroaluestrategiat täytäntöön. Lisäksi tuella olisi tehostettava tuensaajien taloudellista ja sosiaalista kehitystä sekä talouden ohjausta ja hallintaa, joilla tuetaan älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvuagenda, muun muassa aluekehityksen, maatalouden ja maaseudun kehittämisen sekä sosiaali- ja työllisyysalan politiikkojen avulla, [...] kehittämällä digitaalitaloutta ja -yhteiskuntaa *sekä edistämällä tutkimusta ja innovointia* [...] myös lippulaiva-aloitteen "Länsi-Balkanin digitaalistrategia" *yhteydessä*.
- (7 b) *Erityisesti olisi painotettava uusien mahdollisuuksien luomista nuorille, myös nuorille ammattilaisille, varmistaen samalla, että näin edistetään liitteessä I lueteltujen tuensaajien sosioekonomista kehitystä. Tämän asetuksen mukaisella tuella olisi pyrittävä myös torjumaan aivovuotoa.*
- (8) Unionin olisi annettava jäsenvaltioiden kokemuksia hyödyntävää tukea liitteessä I lueteltujen tuensaajien liittymisvalmisteluihin. Tässä yhteistyössä olisi keskityttävä erityisesti jäsenvaltioiden uudistusprosessista saamien kokemusten jakamiseen.

⁸ Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio antoivat 17 päivänä marraskuuta 2017 julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista oikeudenmukaisia työpaikkoja ja kasvua käsitelleessä sosiaalialan huippukokouksessa Göteborgissa.

([...] **8 a**) Oikeusvaltioperiaate, johon kuuluu korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, ja hyvä hallintotapa, johon kuuluu julkishallinnon uudistaminen, ovat edelleen useimpien liitteessä I lueteltujen tuensaajien suurimpia haasteita, ja niiden toteutuminen on tärkeää, jotta tuensaajat voivat lähentyä unionia ja myöhemmin täyttää unionin jäsenyysvelvoitteet kaikilta osin. Ottaen huomioon näillä aloilla toteutettavien uudistusten pitkäkestoisuus ja tarve saada aikaan tuloksia, tämän asetuksen mukaisella rahoitustuella olisi vastattava liitteessä I luetelluille tuensaajille asetettuihin vaatimuksiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

([...] **8 b**) Osallistuvan demokratian periaatteen mukaisesti komission olisi kannustettava kutakin liitteessä I lueteltua tuensaajaa huolehtimaan parlamentaarista valvonnasta.

(9) Unionin ja liitteessä I lueteltujen tuensaajien välinen tehostettu strateginen ja operatiivinen yhteistyö on avainasemassa, kun turvallisuushkia ja terrorismin uhkaa pyritään torjumaan tuloksellisesti ja tehokkaasti.

(10) On tärkeää lisätä muuttoliikeasioissa tehtävää **kansainvälistä ja alueellista** yhteistyötä muun muassa **vahvistamalla edelleen** rajaturvallisuutta **ja muuttoliikkeen** hallintaa koskevia **valmiuksia**, varmistamalla kansainvälisen suojelun saatavuus, jakamalla olennaisia tietoja, [...] tehostamalla rajavalvontaa sekä jatkamalla toimia **laittoman** muuttoliikkeen sekä ihmiskaupan ja muuttajien salakuljetuksen **torjumiseksi** [...].

(10 a) *Liitteessä I lueteltujen tuensaajien viestintävalmiuksia olisi parannettava sen varmistamiseksi, että kansalaiset tukevat EU:n arvoja ja ymmärtävät näiden arvojen sekä mahdollisen unionin jäsenyyden hyötyjen ja velvollisuuksien merkityksen, samalla kun puututaan disinformaatioon.*

- (13) Liitteessä I lueteltujen tuensaajien on valmistauduttava paremmin kestävän kehityksen ja ilmastonmuutoksen kaltaisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin ja mukauduttava toimiin, joilla unioni pyrkii ratkaisemaan nämä kysymykset. Koska on tärkeää torjua ilmastonmuutosta Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoa koskevien unionin sitoumusten ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti, tällä ohjelmalla olisi pyrittävä valtavirtaistamaan ilmastotoimet unionin politiikoissa sekä saavuttamaan kokonaistavoite, jonka mukaan [25 prosenttia] EU:n talousarviomenoista kohdennetaan ilmastotavoitteiden tukemiseen. Tämän ohjelman mukaisten toimien odotetaan edistävän tavoitetta, jonka mukaan [16 prosenttia]⁹ ohjelman kokonaisrahoituksesta kohdennetaan ilmastotavoitteisiin. Tähän liittyvät toimet määritellään ohjelman valmistelu- ja toteutusvaiheessa, ja ohjelman kokonaisvaikutusta olisi tarkasteltava asiaankuuluvissa arvioinneissa ja uudelleentarkasteluprosesseissa.
- (14) Tämän välineen toimilla olisi tuettava Agenda 2030 -nimellä tunnettua Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen toimintaohjelmaa yleismaailmallisena ohjelmana, johon EU ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneet täysimääräisesti ja jonka kaikki liitteessä I luetellut tuensaajat ovat hyväksyneet.
- (15) Tässä asetuksessa vahvistetaan sen soveltamisajaksi rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentti ja neuvosto pitävät ensisijaisena rahoitusohjeenaan vuosittaisessa talousarviomenettelyssä [viittaus päivitettävä tarvittaessa uuden toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti: talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta 2 päivänä joulukuuta 2013 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen¹⁰ 17 kohdan mukaisesti].

⁹ *Tästä tavoitteesta keskustellaan tarkemmin IPA III -asetuksen yhteydessä sen mukaan, mitkä ovat kokonaisilmastotavoitteista MRK:n puitteissa käytävien horisontaalisten keskustelujen tulokset.*

¹⁰ Viittaus päivitettävä: EUVL C 373, 20.12.2013, s. 1. Sopimus on saatavilla osoitteessa http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.FIN&toc=OJ.C:2013:373:TOC

- (16) Komission ja jäsenvaltioiden olisi varmistettava antamansa tuen vaatimustenmukaisuus, johdonmukaisuus ja täydentävyys erityisesti säännöllisillä neuvotteluilla ja usein tapahtuvalla tietojenvaihdolla tukimenettelyn eri vaiheissa. Lisäksi olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet koordinoinnin ja täydentävyyden lisäämiseksi, myös kuulemalla säännöllisesti muita avunantajia. ***Komission ja jäsenvaltioiden on myös tehostettava paikallistason koordinointia sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot voivat osallistua valvemtuneesti koko suunnitteluprosessiin ja hoitaa paremmin tehtävänsä IPA-komiteassa.*** Kansalaisyhteiskunnan asemaa olisi parannettava sekä valtiovallan elinten toteuttamissa ohjelmissa että unionin tuen välittömänä saajana.
- (17) Toiminnan painopistealat, joilla pyritään saavuttamaan tällä asetuksella tuettavien politiikanalojen tavoitteet, olisi määriteltävä ohjelmasuunnittelukehyksessä, jonka komissio vahvistaa vuodet 2021–2027 kattavan unionin monivuotisen rahoituskehyksen voimassaoloajaksi yhteistyössä liitteessä I lueteltujen tuensaajien kanssa [...] ***Eurooppa-neuvoston ja neuvoston määrittämän laajentumisen politiikkakehyksen sekä tuensaajien erityistarpeiden pohjalta tässä asetuksessa määriteltyjen yleis- ja erityistavoitteiden mukaisesti ja asiaankuuluvat kansalliset strategiat asianmukaisesti huomioon ottaen.*** Ohjelmakehyksessä olisi määriteltävä tukikohteet ja kullekin kohteelle myönnettävä ohjeellinen rahoitus, mukaan lukien arvio ilmastotoimiin liittyvistä menoista.

- (18) On unionin edun mukaista avustaa liitteessä I lueteltuja tuensaajia niiden pyrkiessä uudistumaan unionin jäsenyyttä silmällä pitäen. Tuen hallinnoinnissa olisi keskityttävä voimakkaasti tuloksiin, *ja tuen laajuus ja intensiteetti olisi eriytettävä tuensaajien tulosten perusteella, muun muassa kannustamalla niitä sitoutumaan uudistusten toteuttamiseen ja siinä edistymiseen erityisesti oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien, demokraattisten instituutioiden vahvistamisen ja julkishallinnon uudistamisen sekä talouden kehittämisen ja kilpailukyyn alalla [...]. Tuella olisi myös varmistettava ennakoitavuus ja tuensaajien välinen tasapaino ottaen huomioon niiden erityistilanne, tarpeet ja valmiudet sekä aiemmista välineistä myönnetty tuki.*
- (18 a) *Jos asiaankuuluvien indikaattoreiden perusteella havaitaan, että liitteessä I lueteltu tuensaaja taantuu merkittävästi tai ei edelläkään edisty "perusasiat ensin" -periaatteen mukaisilla aloilla, tuen laajuutta ja intensiteettiä olisi mukautettava vastaavasti, sanotun kuitenkin rajoittamatta neuvoston toimivaltaa hyväksyä rajoittavia toimenpiteitä sellaisen päätöksen perusteella, joka koskee talous- ja rahoitussuhteiden keskeyttämistä kokonaan tai osittain yhden tai useamman kolmannen maan kanssa taikka niiden vähentämistä SEUT-sopimuksen 215 artiklan mukaisesti, eikä komission toimivaltaa keskeyttää maksut tai rahoitussopimusten täytäntöönpano varainhoitoasetuksen mukaisesti.*
- (18 b) *Jotta jäsenvaltiot voisivat antaa riittävää strategista ohjausta IPA-komiteassa, komission olisi vuosittain arvioitava IPA-ohjelmasuunnittelukehyksen täytäntöönpanoa ja kuvattava, miten oikeudenmukaista osuutta ja tuloksellisuutta koskevaa toimintamallia on toteutettu. Arviointiin olisi sisällytettävä myös tilannekatsaus rahoituksen tasosta kunkin tavoitteen ja kunkin liitteessä I luetellun tuensaajan osalta. Arvioinnin perusteella IPA-komitean olisi myös voitava saada riittävät tiedot ja antaa ohjausta tuen laajuuden ja intensiteetin mukauttamisesta.*

- (19) Siirtyminen komission suorittamasta liittymistä valmistelevien varojen suorasta hallinnoinnista liitteessä I lueteltujen tuensaajien toteuttamaan välilliseen hallintaan olisi toteutettava asteittain ja kunkin tuensaajan valmiuksien mukaisesti. ***Siirtyminen olisi keskeytettävä tai peruttava tietyllä politiikan tai ohjelman alalla, jos liitteessä I lueteltu tuensaaja ei täytä asiaankuuluvia velvollisuuksia eikä hallinnoi unionin varoja vahvistettujen sääntöjen, periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.*** Tuessa olisi edelleen hyödynnettävä rakenteita ja välineitä, jotka ovat osoittautuneet toimiviksi liittymistä valmistelevassa prosessissa.
- (20) Unionin olisi pyrittävä hyödyntämään käytettävissä olevia resursseja mahdollisimman tehokkaasti optimoidakseen ulkoisen toimintansa vaikutukset. Tähän olisi päästävä huolehtimalla unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden keskinäisestä johdonmukaisuudesta ja täydentävyydestä sekä luomalla yhteisvaikutuksia unionin muiden politiikkojen ja ohjelmien kanssa, joita ovat ***esimerkiksi Euroopan horisontti, Erasmus, Luova Eurooppa tai Verkkojen Eurooppa -väline.*** Tähän kuuluu tapauksen mukaan myös johdonmukaisuus ja täydentävyys makrotaloudellisen rahoitusavun kanssa.
- (21) Jotta voitaisiin maksimoida yhdistettyjen toimien vaikutus yhteisen tavoitteen saavuttamiseen, tällä asetuksella olisi voitava edistää muiden ohjelmien toimia, kunhan rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia.
- (22) Tämän asetuksen mukaista rahoitusta olisi käytettävä Erasmus-ohjelman kansainväliseen ulottuvuuteen kuuluvien toimien rahoittamiseen, ja täytäntöönpanossa olisi noudatettava Erasmus-asetusta¹¹.

¹¹ Uusi Erasmus-asetus.

- (23) Tähän asetukseen olisi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 322 artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä. Kyseiset säännöt sisältyvät varainhoitoasetukseen, ja niissä vahvistetaan etenkin menettely talousarvion laatimiseen ja toteuttamiseen avustuksia, hankintoja, palkintoja, välillistä toteutusta, rahoitusapua, talousarviotukea, erityisrahastoja, rahoitusvälineitä ja talousarviotakuita käyttäen sekä taloushallinnon henkilöstön toiminnan valvonta. [SEUT-sopimuksen 322 artiklan nojalla annetut säännöt koskevat myös unionin talousarvion suojaamista tilanteissa, joissa oikeusvaltion toteutumiseen jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa liittyy yleisiä puutteita, sillä oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen on olennaisen tärkeää moitteettoman varainhoidon ja EU:n rahoituksen tuloksellisuuden kannalta.]
- (24) Tämän asetuksen mukaiset rahoituksen muodot ja täytäntöönpanomenetelmät olisi valittava sen perusteella, miten hyvin niillä voidaan saavuttaa toimien erityistavoitteet ja saada tuloksia, ottaen huomioon erityisesti tarkastuskustannukset, hallinnollinen rasitus ja arvioitu sääntöjen noudattamatta jättämisen riski. Harkittavia muotoja olisi oltava varainhoitoasetuksen 125 artiklan 1 kohdan mukaisesti kertakorvausten, kiinteämääräisen rahoituksen ja yksikkökustannusten käyttö sekä rahoitus, joka ei perustu kustannuksiin.
- (25) Unionin olisi jatkettava yhteisten sääntöjen soveltamista ulkoisen toiminnan toteutukseen. Unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden täytäntöönpanosäännöt ja -menettelyt vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) [NDICI]. Yksityiskohtaisia lisäsäännöksiä olisi annettava varsinkin rajatylittävään yhteistyöhön sekä maatalouden ja maaseudun kehittämisen politiikanalaan liittyviä erityistilanteita varten.

- (26) Ulkoista toimintaa toteutetaan usein nopeasti muuttuvassa ympäristössä, mikä edellyttää jatkuvaa ja nopeaa mukautumista unionin kumppaneiden muuttuviin tarpeisiin ja maailmanlaajuisiin haasteisiin, kuten ihmisoikeuksiin, demokratiaan ja hyvään hallintotapaan, turvallisuuteen ja vakauteen, ilmastonmuutokseen ja ympäristöön, sääntöjenvastaiseen muuttoliikkeeseen ja sen perimmäisiin syihin. Ennakoitavuuden periaatteen sovittaminen yhteen sen kanssa, että uusiin tarpeisiin on reagoitava nopeasti, edellyttää ohjelmien rahoituksen täytäntöönpanon mukauttamista. Jotta unionin kykyä vastata ennakoimattomiin tarpeisiin voitaisiin parantaa, tässä asetuksessa olisi säädettävä mahdollisuudesta soveltaa samanlaista joustoa kuin varainhoitoasetuksessa jo sallitaan muilla politiikan aloilla eli varainhoitovuodelta toiselle siirtämistä ja sidottujen varojen uudelleenkohdentamista, jotta voidaan varmistaa EU:n varojen tehokas käyttö niin EU:n kansalaisten kuin liitteessä I lueteltujen tuensaajienkin näkökulmasta ja näin maksimoida EU:n ulkoisiin toimiin käytettävissä olevat EU:n varat noudattaen samalla periaatetta, jonka mukaan unionin talousarvio vahvistetaan vuosittain.
- [(27) Edeltäjänsä pohjalta perustuvan uuden Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussan (EKKR+) olisi muodostettava integroitu rahoituspaketti, josta voidaan antaa maailmanlaajuisesti rahoitusta avustuksina, talousarviotakuina ja muina rahoitusvälineinä, myös liitteessä I luetelluille tuensaajille. Tämän asetuksen nojalla toteutettavia toimia olisi jatkossakin hallittava Länsi-Balkanin investointikehyksen avulla.
- (28) Ulkosuhdetoimien takuujärjestelystä olisi tuettava EKKR+ -toimia ja IPA III -välineellä olisi katettava osa liitteessä I lueteltujen tuensaajien hyväksi toteutettavien toimien rahoitustarpeista, mukaan lukien makrotaloudellisen rahoitusavun lainat ja niistä aiheutuvat vastuut.]
- (29) On tärkeää varmistaa, että rajatylittävän yhteistyön ohjelmat toteutetaan ulkoisen toiminnan ohjelmissa ja alueellista yhteistyötä koskevassa asetuksessa vahvistetun kehyksen mukaisesti. Tässä asetuksessa olisi vahvistettava erityiset yhteisrahoitusta koskevat säännökset.

- (30) Tämän asetuksen 8 artiklassa tarkoitetut vuotuiset tai monivuotiset toimintasuunnitelmat ja toimenpiteet ovat varainhoitoasetuksen mukaisia työohjelmia. Vuotuiset tai monivuotiset toimintasuunnitelmat koostuvat joukosta toimenpiteitä, jotka on koottu yhteen asiakirjaan.
- (31) *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 2018/1046¹²*, jäljempänä 'varainhoitoasetus', Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹³, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2988/95¹⁴, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96¹⁵ ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939¹⁶ mukaan unionin taloudellisia etuja on suojattava [...] oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat muun muassa sääntöjenvastaisuuksien, **mukaan lukien** petosten, ehkäiseminen, havaitseminen, korjaaminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvien osin hallinnollisten seuraamusten määrääminen. Erityisesti asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 nojalla Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) voi tehdä tutkimuksia, joihin sisältyvät myös paikan päällä suoritettavat todentamiset ja tarkastukset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muuta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Asetuksen (EU) 2017/1939 nojalla Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) voi tutkia [...] **unionin** taloudellisiin etuihin **kohdistuvia rikoksia**, sekä nostaa niistä syytteen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371¹⁷

¹² *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).*

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

¹⁴ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

¹⁵ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, [...] s. 2).

¹⁶ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, [...] s. 1).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

mukaisesti. Varainhoitoasetuksen mukaan unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä *asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden osalta* komissiolle, OLAFille, [...] EPPOLle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet. Lisäksi liitteessä I lueteltujen tuensaajien olisi raportoitava komissiolle viipymättä sääntöjenvastaisuuksista, mukaan lukien petokset, joista on tehty ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä, ja pidettävä komissio ajan tasalla hallinnollisten ja oikeudellisten menettelyjen etenemisestä. Koska tavoitteena on jäsenvaltioiden hyviin toimintatapoihin mukautuminen, raportoinnin olisi tapahduttava sähköisesti komission perustamaa sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmää käyttäen.

(32) [...]

- (33) Komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset tämän asetuksen täytäntöönpanolle, erityisesti välilliseen hallintaan liitteessä I lueteltujen tuensaajien kanssa liittyviä erityisehtoja ja rakenteita sekä maaseudun kehittämistukea koskevien säännösten osalta. Tätä valtaa olisi käytettävä [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹⁸] mukaisesti. Vahvistettaessa yhdenmukaisia edellytyksiä tämän asetuksen täytäntöönpanolle olisi otettava huomioon aiemman liittymistä valmistelevan tuen hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta saadut kokemukset. Näitä yhdenmukaisia edellytyksiä olisi muutettava, jos tilanne sitä edellyttää.
- (34) Tällä asetuksella perustetulla komitealla olisi oltava toimivalta myös asetusten (EY) N:o 1085/2006¹⁹ ja (EU) N:o 231/2014 mukaisten säädösten ja sitoumusten osalta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 389/2006²⁰ 3 artiklan täytäntöönpanon osalta.
- (35) Tässä asetuksessa säädettyjen toimenpiteiden ripeän soveltamisen varmistamiseksi tämän asetuksen olisi tultava voimaan [...] [[...] kahdentenakymmenentenä] päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

¹⁹ Neuvoston asetus (EY) N:o 1085/2006, annettu 17 päivänä heinäkuuta 2006, liittymistä valmistelevasta tukivälineestä (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 82).

²⁰ Neuvoston asetus (EY) N:o 389/2006, annettu 27 päivänä helmikuuta 2006, rahoitusvälineen perustamisesta Kyproksen turkkilaisen yhteisön taloudellisen kehityksen edistämiseksi ja Euroopan jälleenrakennusvirastosta annetun asetuksen (EY) N:o 2667/2000 muuttamisesta (EUVL L 65, 7.3.2006, s. 5).

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan ohjelma 'liittymistä valmisteleva tukiväline', jäljempänä 'IPA III -väline'.

Asetuksessa vahvistetaan välineen tavoitteet, määrärahat kaudelle 2021–2027, unionin tuen muodot ja tuen antamista koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

'rajatylittävällä yhteistyöllä' **[ETC-asetuksen²¹ 3 artiklan 1 kohdan] b alakohdassa tarkoitettua** yhteistyötä [...] jäsenvaltioiden ja liitteessä I lueteltujen tuensaajien välillä, kahden tai useamman liitteessä I luetellun tuensaajan välillä tai liitteessä I lueteltujen tuensaajien ja [NDICI-asetuksen] liitteessä I lueteltujen maiden ja alueiden välillä [...].

²¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan aluekehitysrahastosta ja ulkoisista rahoitusvälineistä tuettavaa Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitetta (Interreg) koskevista erityissäännöksistä (COM(2018) 374 final).

IPA III -välineen tavoitteet

1. IPA III -välineen yleistavoitteena on tukea liitteessä I lueteltuja tuensaajia, kun ne hyväksyvät ja toteuttavat sellaisia niiden vakautta, turvallisuutta ja vaurautta edistäviä poliittisia, institutionaalisia, oikeudellisia, hallinnollisia, sosiaalisia ja taloudellisia uudistuksia, joihin niiden on ryhdyttävä noudattaakseen unionin arvoja ja mukautuakseen asteittain unionin sääntöihin, normeihin, politiikkoihin ja käytäntöihin **tulevaa** unionin jäsenyyttä silmällä pitäen.
2. IPA III -välineen erityistavoitteena on
 - a) vahvistaa oikeusvaltiota, demokratiaa [...] ja ihmisoikeuksien ja [...] perusvapauksien [...] kunnioittamista; tähän sisältyvät erityisesti oikeuslaitoksen uudistuksen tukeminen, turvallisuuden vahvistaminen sekä korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, kansainvälisen oikeuden noudattaminen, kansalaisyhteiskunnan toiminnan mahdollistava ympäristö, vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien kunnioittaminen ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen sekä muuttoliikkeen hallinnan parantamisen tukeminen, rajaturvallisuus mukaan lukien, ja laittoman muuttoliikkeen torjunta;
 - b) lisätä julkishallinnon tuloksellisuutta sekä tukea rakenneuudistuksia ja hyvää hallintotapaa kaikilla tasoilla;
 - c) sovittaa liitteessä I lueteltujen tuensaajien säännöt, normit, politiikat ja käytännöt yhteen unionin vastaavien kanssa sekä vahvistaa **alueellista yhteistyötä**, sovintoa, hyviä naapuruussuhteita, ihmisten välisiä yhteyksiä ja **strategista** viestintää;
 - d) vahvistaa taloudellista ja sosiaalista kehitystä **kiinnittäen erityistä huomiota nuoriin** muun muassa parantamalla yhteenliitettävyyttä **sen kaikissa ulottuvuuksissa** sekä aluekehityksen, maatalouden ja maaseudun kehittämisen sekä sosiaali- ja työllisyyspolitiikkojen avulla, vahvistaa ympäristönsuojelua, parantaa kykyä sietää ilmastonmuutosta, nopeuttaa siirtymistä vähähiiliseen talouteen ja kehittää digitaalitaloutta ja -yhteiskuntaa [...];

e) tukea alueellista [...] **yhteistyötä, mukaan lukien** rajatylittävä yhteistyö, **valtioiden välinen yhteistyö, merialueyhteistyö ja alueiden välinen** yhteistyö.

3. Liitteessä I lueteltujen tuensaajien tarpeisiin ja valmiuksiin sovitettun tuen temaattiset, erityistavoitteiden mukaiset painopistealat esitetään liitteessä II. Liitteessä I lueteltujen tuensaajien välisen rajatylittävän yhteistyön temaattiset painopistealat esitetään liitteessä III. Kukin temaattinen painopisteala voi edistää useamman kuin yhden erityistavoitteen saavuttamista.

3 a artikla

Useita ohjelmia koskevat säännökset

1. Tämän asetuksen täytäntöönpanossa on varmistettava yhdenmukaisuus, yhteisvaikutus ja täydentävyys unionin muiden ulkoisen toiminnan alojen ja muiden asiaankuuluvien unionin politiikkojen ja ohjelmien kanssa sekä kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus.
2. [NDICI-asetusta] sovelletaan tämän asetuksen nojalla toteutettavaan toimintaan siltä osin kuin siihen viitataan tässä asetuksessa.
3. IPA III -välineellä rahoitetaan asetuksen [...]Erasmus²²] nojalla toteutettavia toimia. Kyseisten varojen käyttöön sovelletaan [asetusta (EU) Erasmus]. Sitä varten IPA III -välineen rahoitusosuus sisällytetään [NDICI-asetuksen] 11 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuun yhtenäiseen [...] ohjelmasuunnitteluasiakirjaan ja hyväksytään kyseisessä asetuksessa vahvistettua menettelyä noudattaen. ***Tähän ohjelmasuunnitteluasiakirjaan on sisällytettävä asetuksen [Erasmus] nojalla toteutettaville toimille osoitettava suuntaantava vähimmäismäärä.***

²² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman "Erasmus" perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1288/2013 kumoamisesta (COM(2018) 367 final).

4. IPA III -välineen tukea voidaan antaa *myös* Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta²³, Euroopan sosiaalirahasto plussasta²⁴ ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta²⁵ rahoitettaviin toimiin.
5. Euroopan aluekehitysrahastosta [EAKR]²⁶ rahoitetaan liitteessä I lueteltujen tuensaajien ja jäsenvaltioiden välistä rajatylittävää yhteistyötä koskevia ohjelmia tai toimenpiteitä. Komissio hyväksyy kyseiset ohjelmat ja toimenpiteet 16 artiklan mukaisesti. IPA-välineen *rajatylittävän yhteistyön* määrärahoista myönnettävä rahoitusosuus määritetään [ETC-asetuksen] 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti. IPA-välineen rajatylittävän yhteistyön ohjelmia hallinnoidaan [ETC-asetuksen] mukaisesti.
6. IPA III -välineestä voidaan rahoittaa monikansallista ja alueiden välistä yhteistyötä koskevia ohjelmia tai toimenpiteitä, jotka otetaan käyttöön ja toteutetaan [ETC-asetuksen] mukaisesti *ottaen tarvittaessa huomioon makroaluestrategiat tai merialuestrategiat* ja joihin tämän asetuksen liitteessä I luetellut tuensaajat osallistuvat.
7. Muista unionin ohjelmista voidaan tarvittaessa rahoittaa tämän asetuksen nojalla 8 artiklan mukaisesti toteutettavia toimia, kunhan rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia. Tällä asetuksella voidaan rahoittaa myös muiden unionin ohjelmien nojalla toteutettavia toimenpiteitä, kunhan rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia. Tällöin kyseisiä toimia koskevissa työohjelmissa on määritettävä, mitä sääntöjä noudatetaan.

²³ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (COM(2018) 372 final).

²⁴ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) (COM(2018) 382 final).

²⁵ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta (COM(2018) 392 final).

²⁶ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (COM(2018) 372 final).

8. Komissio voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa sekä unionin rahoituksen johdonmukaisuuden ja tuloksellisuuden varmistamiseksi tai alueellisen yhteistyön edistämiseksi päättää ulottaa 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimintaohjelmien ja toimenpiteiden tukikelpoisuuden koskemaan maita ja alueita, **jotka eivät muutoin olisi [...] 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti tukikelpoisia**, jos toteutettava ohjelma tai toimenpide on luonteeltaan maailmanlaajuinen, alueellinen tai valtioiden rajat ylittävä.

[...]3 b artikla

Talousarvio

1. Rahoituspuitteet IPA III -välineen toteuttamiselle kaudella 2021–2027 ovat [14 500 000 000 euroa käypinä hintoina].
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua määrää voidaan käyttää **[NDICI-asetuksen] 20 artiklan mukaisesti** ohjelman toteuttamista koskevien [...] **tukitoimenpiteiden**, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoiminnan, mukaan lukien tietotekniikkajärjestelmät [...], **rahoittamiseen**.

II LUKU

STRATEGINEN SUUNNITTELU

6 artikla

Politiikkakehys ja yleiset periaatteet

1. ***Tämän asetuksen mukainen tuki myönnetään noudattaen*** laajentumisen politiikkakehystä, jonka Eurooppa-neuvosto ja neuvosto ovat määritelleet, ja sopimuksia, joilla luodaan oikeudellisesti sitova suhde liitteessä I lueteltuihin tuensaajiin, ja ***ottaen asianmukaisesti huomioon*** [...] asiaankuuluvat Euroopan parlamentin päätöslauselmat, komission tiedonannot tai komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteiset tiedonannot [...]. Komissio huolehtii tuen ja laajentumisen politiikkakehysten välisestä johdonmukaisuudesta.
2. Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa ohjelmissa ja toimissa valtavirtaistetaan ***3 artiklassa mainittujen erityistavoitteiden saavuttamiseksi seuraavat horisontaaliset prioriteetit***: ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu ja sukupuolten tasa-arvo, ja otetaan soveltuvien osien huomioon kestävän kehityksen tavoitteiden²⁷ väliset kytkökset sellaisen yhdenmukaisen toiminnan edistämiseksi, jolla voidaan saada aikaan sivuhyötyjä ja saavuttaa useita tavoitteita johdonmukaisella tavalla.
- 2 a. ***Komissio edistää yhteistoiminnassa jäsenvaltioiden kanssa niiden sitoumusten täytäntöönpanoa, jotka unioni on tehnyt lisätäkseen avoimuutta ja tilivelvollisuutta tuen toimittamisessa. Tähän kuuluu tuen määrää ja kohdentamista koskevien tietojen asettaminen saataville verkkopohjaisten tietokantojen avulla ja sen varmistaminen, että tiedot ovat vertailukelpoisia ja helposti saatavilla, jaettavissa ja julkaistavissa.***

²⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en

3. Komissio ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä johdonmukaisuuden varmistamiseksi ja pyrkivät välttämään IPA III -välineestä myönnettävän tuen ja unionin, jäsenvaltioiden ja Euroopan investointipankin (**EIP**) myöntämän muun avun päällekkäisyyttä noudattaen vakiintuneita periaatteita, joilla lisätään operatiivista koordinointia ulkoisen avun alalla **muun muassa tehostamalla koordinointia jäsenvaltioiden kanssa paikallistasolla** ja yhdenmukaistetaan politiikkoja ja menettelyjä, erityisesti kehitysyhteistyön tuloksellisuutta koskevia kansainvälisiä periaatteita.²⁸ Koordinointi käsittää säännölliset **ja oikea-aikaiset** kuulemiset, usein toistuvan tiedonvaihdon tukimenettelyn eri vaiheissa sekä tuen koordinoimiseksi järjestettävät osallistavat kokoukset **myös paikallistasolla**, ja se on tärkeä osa [...] ohjelmasuunnittelua.
- 3 a. Komissio varmistaa osallistavan kumppanuuden periaatteen mukaisesti tarvittaessa, että liitteessä I lueteltujen tuensaajien asiaankuuluvia sidosryhmiä, mukaan lukien kansalaisjärjestöjä sekä paikallisia ja alueellisia viranomaisia, kuullaan asianmukaisesti ja että niiden saatavilla on hyvissä ajoissa tarvittavaa tietoa, jotta ne voivat osallistua mielekkäällä tavalla ohjelmien suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja seurantaan liittyviin prosesseihin.**
4. Lisäksi komissio toteuttaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tarpeelliset toimenpiteet koordinoinnin ja täydentävyyden varmistamiseksi monenvälisten ja alueellisten järjestöjen ja yhteisöjen, kuten kansainvälisten järjestöjen, rahoituslaitosten, virastojen ja unionin ulkopuolisten avunantajien, kanssa.

²⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness_en

III LUKU

TÄYTÄNTÖÖNPANO

7 artikla

IPA-ohjelmasuunnittelukehys

1. IPA III -välineestä annettava tuki perustuu IPA-ohjelmasuunnittelukehykseen 3 artiklan **2 kohdassa** tarkoitettujen erityistavoitteiden saavuttamiseksi **ja liitteissä II ja III mainittujen temaattisten painopistealojen toteuttamiseksi**. Komissio vahvistaa IPA-ohjelmasuunnittelukehyksen unionin monivuotisen rahoituskehyksen voimassaoloajaksi.
2. IPA-ohjelmasuunnittelukehystä **kehitetään 6 artiklassa säädettyjen politiikkakehyksen ja yleisten periaatteiden mukaisesti, ja** siinä otetaan asianmukaisesti huomioon asiaankuuluvat kansalliset strategiat ja alakohtaiset politiikat.
 - 2 a. **IPA-ohjelmasuunnittelukehyksessä esitetään myönnettävien unionin varojen suuntaantava kohdistaminen tarvittaessa kutakin 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua erityistavoitetta kohden vuositasolla eriteltynä, ja sen perusteella on voitava ottaa huomioon tulevat tarpeet, rajoittamatta mahdollisuutta yhdistää eri erityistavoitteiden saavuttamista edistäviä tukia.**

[...]
 - [...] 2 b. IPA-ohjelmasuunnittelukehys sisältää indikaattoreita, joilla arvioidaan edistymistä 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erityistavoitteiden mukaisesti [...] vahvistettujen [...] odotettujen tulosten saavuttamisessa. **Näiden indikaattoreiden on oltava johdonmukaisia liitteessä IV tarkoitettujen indikaattoreiden kanssa.**

- [...] **2 c.** Komissio hyväksyy IPA-ohjelmasuunnittelukehyksen täytäntöönpanosäädöksellä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 4 kohdan soveltamista. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 16 artiklassa tarkoitetun komitean tarkastelumenettelyä noudattaen.
- 2 d.** *Komissio arvioi IPA-ohjelmasuunnittelukehyksen täytäntöönpanoa vuosittain 6 artiklassa tarkoitetun politiikkakehyksen kehityksen ja 2 b kohdassa tarkoitettujen indikaattoreiden perusteella. Tähän arvioon sisällytetään myös tilannekatsaus kutakin tuensaajaa kohden sidotuista ja suunnitelluista määrärahoista sekä siitä, miten 7 a artiklassa tarkoitettua oikeudenmukaista osuutta ja tuloksellisuutta koskevaa toimintamallia on toteutettu. Tämä arvio toimitetaan 16 artiklassa tarkoitetulle komitealle.*
- 2 e.** *Komissio voi tämän arvion perusteella ehdottaa IPA-ohjelmasuunnittelukehyksen tarkistamista, tarvittaessa 2 c kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen. IPA-ohjelmasuunnittelukehystä voidaan tarkastella uudelleen myös väliarvioinnin perusteella, ja sitä voidaan tarkistaa tarvittaessa.*
- 4.** Komissio hyväksyy rajatylittävää yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa koskevan ohjelmasuunnittelukehyksen [ETC-asetuksen] 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

7 a artikla

Tuki tuensaajille, tulosten arviointi ja oikeudenmukainen osuus

- 1. Tuesta liitteessä I luetelluille tuensaajille päätetään 8 artiklassa tarkoitettujen toteuttamistoimenpiteiden yhteydessä.***
- 2. Tuki kohdistetaan ja mukautetaan liitteessä I lueteltujen tuensaajien erityistilanteeseen ottaen huomioon tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat lisätoimet. Huomioon otetaan myös kyseisten tuensaajien tarpeet ja valmiudet oikeudenmukaista osuutta koskevan periaatteen mukaisesti, jotta vältetään kohtuuttoman matala tuen taso muihin tuensaajiin verrattuna.***
- 3. Tuella pyritään varmistamaan kaikkien tuensaajien edistyminen, ja sen laajuus ja intensiteetti eriytetään tuensaajien tulosten, erityisesti uudistusten toteuttamiseen sitoutumisen ja siinä edistymisen, perusteella, sekä tuensaajien tarpeiden perusteella.***
- 4. Kun arvioidaan liitteessä I lueteltujen tuensaajien tulosta ja päätetään myönnettävästä tuesta, erityistä huomiota kiinnitetään oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien, demokraattisten instituutioiden ja julkishallinnon uudistamisen sekä talouden kehittämisen ja kilpailukyvyn alalla toteutettuihin toimiin.***
- 5. Jos liitteessä I lueteltu tuensaaja taantuu merkittävästi tai ei edelleenkään edisty 4 kohdassa mainituilla aloilla 7 artiklan 2 b kohdassa tarkoitetuilla indikaattoreilla mitattuna, tuen laajuutta ja intensiteettiä mukautetaan vastaavasti 1 kohdan mukaisesti muun muassa vähentämällä rahoitusta suhteellisesti ja kohdentamalla varoja uudelleen kuitenkin siten, että vältetään vaarantamasta tukea, joka on tarkoitettu perusoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen parantamiseksi, mukaan luki tuki kansalaisyhteiskunnalle ja tarvittaessa paikallisviranomaisten kanssa tehtävälle yhteistyölle. Kun edistystä on saatu jälleen aikaan, tukea myös mukautetaan 1 kohdan mukaisesti kyseisten pyrkimysten tukemiseksi edelleen.***

8 artikla

Toteuttamistoimenpiteet ja -menetelmät

1. IPA III -välineen tuki toteutetaan varainhoitoasetuksen mukaisesti suoraan tai välillisesti hallinnoiden [NDICI-asetuksen] II osaston III luvussa tarkoitettujen vuotuisten tai monivuotisten toimintasuunnitelmien ja toimenpiteiden avulla. ***Toimintasuunnitelmat ja toimenpiteet hyväksytään 16 artiklassa tarkoitetun tarkastelumenettelyn mukaisesti annetuilla täytäntöönpanosäädöksillä.*** Tähän asetukseen sovelletaan [NDICI-asetuksen] II osaston III lukua 24 artiklan [osallistumiskelpoiset henkilöt ja yksiköt] 1 kohtaa lukuun ottamatta.
2. Tämän asetuksen nojalla toimintasuunnitelmia voidaan hyväksyä enintään seitsemän vuoden ajanjaksoksi.

9 artikla

Rajatylittävä yhteistyö

1. Rahoituspuitteista enintään 3 prosenttia kohdennetaan alustavasti liitteessä I lueteltujen tuensaajien ja jäsenvaltioiden välisiin rajatylittävän yhteistyön ohjelmiin niiden tarpeiden ja painopistealojen mukaan.
2. Unionin yhteisrahoitusosuus kunkin painopistealan osalta voi olla enintään **[85 prosenttia]** rajatylittävän yhteistyöohjelman tukikelpoisista menoista. Teknisen tuen osalta unionin yhteisrahoitusosuus on 100 prosenttia.
3. Jäsenvaltioiden kanssa tehtävän rajatylittävän yhteistyön ennakkomaksut ***ovat 50 prosenttia ohjelman kolmesta ensimmäisestä talousarviositoumuksesta*** [...].
4. Jos rajatylittävän yhteistyön ohjelma keskeytetään [ETC-asetuksen] 12 artiklan mukaisesti, keskeytetyille ohjelmalle tästä asetuksesta myönnetyn tuen jäljellä oleva määrä voidaan käyttää minkä tahansa muiden tämän asetuksen nojalla tukikelpoisten toimien rahoittamiseen.

IV LUKU

TUKIKELPOISUUS JA MUUT ERITYISSÄÄNNÖKSET

10 artikla

Mahdollisuus saada rahoitusta IPA III -välineestä

1. [...] ***Tämän asetuksen nojalla rahoitettaviin toimiin liittyviin hankinta-, avustus- ja palkitsemismenettelyihin voivat osallistua kansainväliset ja alueelliset järjestöt ja kaikki muut joko luonnolliset henkilöt, jotka ovat seuraavien maiden kansalaisia, tai oikeushenkilöt, jotka ovat tosiasiallisesti sijoittautuneet seuraaviin maihin:***
 - a) jäsenvaltiot, tämän asetuksen liitteessä I luetellut tuensaajat, Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolet ja [NDICI-asetuksen] liitteen I soveltamisalaan kuuluvat maat, sekä
 - b) maat, joille komissio on vahvistanut vastavuoroisen mahdollisuuden saada ulkoista apua. Tämä mahdollisuus voidaan myöntää vähintään vuoden pituiseksi määräajaksi edellyttäen, että asianomainen maa soveltaa samoja kelpoisuusehtoja yksiköihin, jotka ovat peräisin unionista, ja yksiköihin, jotka ovat peräisin tämän asetuksen perusteella tukikelpoisista maista. Komissio päättää vastavuoroisesta rahoituksensaantimahdollisuudesta kuultuaan asianomaista tuensaajamaata tai asianomaisia tuensaajamaita.

V LUKU

[EKKR+ JA TALOUSARVIOTAKUUT

11 artikla

Rahoitusvälineet ja ulkosuhdetoimien takuujärjestely

1. Liitteessä I luetellut tuensaajat voivat saada Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussan (EKKR+) ja ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn rahoitusta [NDICI-asetuksen] II osaston IV luvussa säädetyn mukaisesti. Sitä varten IPA III -välineellä rahoitetaan [NDICI-asetuksen] 26 artiklassa tarkoitettua ulkosuhdetoimien takuujärjestelyä määrällä, joka on suhteutettu liitteessä I lueteltujen tuensaajien hyväksi tehtyihin investointeihin./

VI LUKU

SEURANTA JA ARVIOINTI

12 artikla

Seuranta, tarkastus, arviointi ja unionin taloudellisten etujen suojaaminen

1. Tähän asetukseen sovelletaan seurantaa **ja** raportointia [...] koskevia [NDICI-asetuksen **31 artiklan**] [...] säännöksiä. **[NDICI-asetuksen 31 artiklan 5 kohdassa] tarkoitettussa vuosikertomuksessa esitetään tiedot sitoumuksista ja maksuista kunkin välineen osalta (IPA, IPA II ja IPA III).**
2. Indikaattorit, joiden avulla seurataan IPA III -välineen toteutusta ja edistymistä 3 artiklassa vahvistettujen erityistavoitteiden saavuttamisessa, esitetään tämän asetuksen liitteessä IV.

3. Jäsenvaltioiden kanssa tehtävässä rajatylittävässä yhteistyössä indikaattoreina käytetään [ETC-asetuksen] 33 artiklassa tarkoitettuja indikaattoreita.
4. Liitteessä IV tarkoitettujen indikaattoreiden lisäksi laajentumiskertomuksissa otetaan huomioon IPA III -tuen tulokset.
- 4 a. *Komissio antaa vuosittain 16 artiklassa tarkoitetulle komitealle kertomuksen tämän asetuksen mukaisen rahoituksen toteutumisesta. Kertomuksessa on esitettävä seuraavat tiedot:*
- a) sidotut määrät;*
 - b) sopimusten mukaiset määrät,*
 - c) maksetut määrät;*
 - d) sitoumusten jakautuminen kutakin 3 artiklassa tarkoitettua erityistavoitetta kohden;*
 - e) sopimusten mukaiset määrät tuensaajatyyppejä kohden (esimerkiksi jäsenvaltioiden virastot, kansainväliset järjestöt, kansalaisjärjestöt);*
 - f) sopimusten mukaiset määrät talousarvion toteutusvälinettä kohden (esimerkiksi avustukset, rahoituksen yhdistäminen, talousarviotuki).*
- 4 b. *Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun vuosikertomukseen sisältyvät tiedot tuen määrästä ja kohdentamisesta ovat saatavilla verkkopohjaisissa tietokannoissa.*
- 4 c. *Väli- ja loppuarviointiin liittyvää [NDICI-asetuksen 32 artiklaa] sovelletaan soveltuvin osin.*
5. Varainhoitoasetuksen unionin taloudellisten etujen suojaamista koskevan 129 artiklan soveltamisen lisäksi liitteessä I lueteltujen tuensaajien on osana välillistä hallinnointia raportoitava komissiolle viipymättä sääntöjenvastaisuuksista, mukaan lukien petokset, joista on tehty ensimmäinen hallinnollinen tai oikeudellinen päätelmä, ja pidettävä komissio ajan tasalla hallinnollisten ja oikeudellisten menettelyjen etenemisestä. Raportointi on toteutettava sähköisesti komission perustamaa sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmää käyttäen.

VII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

15 artikla

Täytäntöönpanoa koskevien lisäsääntöjen hyväksyminen

1. Erityiset säännöt, joilla luodaan yhdenmukaiset edellytykset tämän asetuksen täytäntöönpanolle erityisesti liittymisvalmisteluja varten luotavien rakenteiden ja maaseudun kehittämistuen osalta, hyväksytään 16 artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
2. [...]

16 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa *liittymistä valmistelevan tukivälineen* komitea, [...] *jäljempänä 'IPA III -komitea'*. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
 - 1 a. *IPA III -komitea avustaa komissiota antamalla strategista ohjausta 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi komission 7 artiklan 2 d kohdan ja 12 artiklan 4 a kohdan mukaisesti suorittaman vuotuisen arvioinnin perusteella.*
 - 1 b. *Kun viitataan tähän artiklaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.*
 - 1 c. *IPA III -komitean työjärjestyksessä määrätään asianmukaisista määräajoista, niin että komitean jäsenet voivat hyvissä ajoin, oikea-aikaisesti ja tehokkaasti tarkastella täytäntöönpanosäädöksiä koskevia ehdotuksia ja ilmaista näkemyksensä asetuksen (EU) N:o 182/2011 3 artiklan mukaisesti.*
2. Kun komitean lausunto on tarkoitus hankkia kirjallista menettelyä noudattaen, menettely päätetään tuloksettomana, jos komitean puheenjohtaja lausunnon antamiselle asetetussa määräajassa niin päättää tai komitean jäsenten yksinkertainen enemmistö sitä pyytää.
3. EIP:n tarkkailija osallistuu EIP:tä koskevien asioiden käsittelyyn *IPA III -komiteassa*.
4. IPA III -komitea avustaa komissiota, ja sillä on myös toimivalta asetusten (EY) N:o 1085/2006 ja (EU) N:o 231/2014 mukaisten säädösten ja sitoumusten osalta sekä asetuksen (EY) N:o 389/2006 3 artiklan täytäntöönpanon osalta.
5. IPA III -komitealla ei ole toimivaltaa [...] **3 a** artiklan 3 kohdassa tarkoitetun Erasmus+ -ohjelman rahoituksen osalta.

[...]

- [²⁹1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys (erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia) tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa eri kohderyhmille, tiedotusvälineet ja suuri yleisö mukaan lukien.*
- 2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat tätä asetusta ja siihen liittyviä toimia ja tuloksia. Tälle asetukselle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia painopisteitä koskevaa komission tiedottamista sikäli kuin painopisteet liittyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.*
- 3. Turvallisuusseikkojen tai paikallisten poliittisten herkkyystekijöiden vuoksi voi olla suotavampaa tai välttämätöntä rajoittaa viestintää ja näkyvyyttä tietyissä maissa tai tietyillä alueilla tai tiettyinä aikoina. Tällaisissa tapauksissa kohdeyleisö ja tietyn toimen tunnetuksi tekemiseen käytettävät näkyvyyttä edistävät keinot, tuotteet ja kanavat valitaan tapauskohtaisesti unionia kuullen ja sen kanssa sopien. Jos äkillisessä kriisissä tarvitaan nopeita toimia, tiedotusta ja näkyvyyttä koskevaa suunnitelmaa ei tarvitse laatia kokonaisuudessaan välittömästi. Tällaisissa tilanteissa unionin tuki on kuitenkin tuotava alusta alkaen esiin asianmukaisella tavalla.]*

²⁹ Nämä säännökset on mukautettava NDICI-asetuksen 36 ja 37 artiklan lopulliseen tekstiin.

18 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Toimia voidaan tämän asetuksen estämättä jatkaa tai muuttaa niiden päättämiseen saakka noudattaen asetusta (EU) N:o 231/2014 [IPA II] ja asetusta (EY) N:o 1085/2006 (IPA), joita sovelletaan kyseisiin toimiin niiden päättämiseen asti. Näihin toimiin sovelletaan asetusta (EU) N:o 236/2014 seuraavan [NDICI-asetuksen] II osaston III luvun säännöksiä sen 24 artiklan 1 kohtaa lukuun ottamatta.
2. IPA III -välineen rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen tuen menoja, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtymä IPA III -välineen ja sen edeltäjän, IPA II:n, nojalla hyväksyttyjen toimenpiteiden välillä, **sekä liittymistä valmistelevan tuen seuraajaohjelman valmisteluun liittyvän toiminnan**.
3. Talousarvioon voidaan 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen menojen kattamiseksi tarvittaessa sisällyttää määrärahoja myös vuoden 2027 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida toimia, joita ei ole saatu päätökseen.

19 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan [...] [kahdentenakymmenentenä] päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

LIITE I

Albania

Bosnia ja Hertsegovina

Islanti

Kosovo*

Montenegro

Serbia

Turkki

[...] *Pohjois-Makedonian tasavalta*

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

LIITE II

Tuen temaattiset painopistealat

Tukea voidaan tarpeen mukaan suunnata seuraaville aihekohtaisille painopistealoille, *myös alueellisen yhteistyön kautta*:

- a) **Varmistetaan demokraattisten instituutioiden ja oikeusvaltion toteutumisen takaavien instituutioiden moitteeton toiminta ja edistetään sitä varhaisessa vaiheessa.** Tämän alan toimien tarkoituksena on luoda riippumaton, *epäpoliittinen*, vastuuvollinen ja tehokas oikeuslaitos, mukaan lukien läpinäkyvä ja ansioihin perustuva työhönotto, oikeudellinen yhteistyö, arviointi- ja ylennysjärjestelmät ja tehokkaat kurinpitomenettelyt väärinkäytötapauksissa, *oikeussuojakeinot*; [...]; edistää ja suojella ihmisoikeuksia, *sukupuolten tasa-arvon ja lasten oikeuksien edistäminen mukaan lukien*, vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden, kuten *kansallisten vähemmistöjen*, romanien sekä homojen, lesbojen, biseksuaalien, transihmisten ja intersukupuolisten, oikeuksia ja perusvapauksia, [...] *taata sananvapauden esteettömän käytön ja tiedotusvälineiden riippumattomuuden salliva turvallinen ympäristö.*
- aa) **Vahvistetaan valmiuksia vastata muuttoliikkeen haasteisiin. Tämän alan toimien tarkoituksena on jakaa asiaankuuluvia tietoja**, varmistaa vahvojen järjestelmien luominen rajojen suojeluun, muuttovirtojen hallintaan *ja laittoman muuttoliikkeen torjuntaan* [...] *sekä kansainvälisen suojelun tarjoamiseen siihen oikeutetuille;*

- ab) Parannetaan kykyä taata turvallisuus. Tämän alan toimien tarkoituksena on* kehittää tehokkaat välineet järjestäytyneen rikollisuuden, ihmiskaupan, *pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan*, muuttajien salakuljetuksen, rahanpesun, terrorismin rahoituksen ja korruption ehkäisyä ja torjuntaa varten; *tukea tiiviimpää yhteistyötä unionin kanssa terrorismin ja radikalisoitumisen torjunnan alalla.*
- ac) Vahvistetaan strategisia viestintävalmiuksia, mukaan lukien kansalaisille suunnattu viestintä EU:n jäsenyysehtojen täyttämisen edellyttämistä uudistuksista. Tämän alan toimien tarkoituksena on tukea riippumattoman ja moniarvoisen median ja medialukutaidon kehittämistä, ja niiden avulla muun muassa lisätä valtion ja yhteiskunnan kykyä torjua disinformaatiota ja muita hybridiuhkien muotoja.*
- b) Uudistetaan julkishallinto hyvän hallinnon periaatteiden ja erityisesti julkishallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Tämän alan toimien tarkoituksena on vahvistaa julkishallinnon uudistuskehyksiä, myös julkisten hankintojen alalla; parantaa strategista suunnittelua, osallistavaa ja näyttöön perustuvaa politiikkaa ja lainsäädännön kehittämistä; lisätä virkamieskunnan ammattimaisuutta ja epäpoliittisuutta vakiinnuttamalla meritokratian periaatteet; edistää läpinäkyvyyttä ja vastuuvellvollisuutta; parantaa palvelujen laatua ja toimitusta, mukaan lukien tarkoituksenmukaiset hallintomenettelyt ja kansalaiskeskeiset sähköiset viranomaispalvelut; vahvistaa julkista varainhoitoa ja luotettavaa tilastointia.*
- c) Saavutetaan taloutta koskevat unionin normit, toimiva markkinatalous mukaan luettuna, sekä vahvistetaan finanssipolitiikan ja talouden ohjausta ja hallintaa [...]; Tämän alan toimien tarkoituksena on tukea osallistumista talouden uudistusohjelmiin liittyvään prosessiin ja systemaattista yhteistyötä talouspolitiikan perusteista kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa; kehittää valmiuksia lisätä makrotalouden vakautta ja tukea asteittaista kehittymistä toimivaksi markkinataloudeksi, joka pystyy selviytymään kilpailun ja markkinavoimien paineesta unionissa [...].*

- ca) *Vahvistetaan hyviä naapuruussuhteita, alueellista vakautta ja keskinäistä yhteistyötä, myös edistämällä ihmisten välistä verkottumista ja tukemalla rakentavia aloitteita.*
- d) **Parannetaan unionin ja sen kumppaneiden valmiuksia estää konflikteja, rakentaa rauhaa ja selvittää kriisiä edeltävistä/seuraavista tilanteista** muun muassa varhaisvaroittamisen ja konfliktiriskianalyysien avulla; [...] sekä sovittelua, rauhanrakentamista ja luottamusta lisäävin toimenpitein, joilla tuetaan turvallisuutta ja kehitystä tukevien valmiuksien kehittämistä.
- e) **Parannetaan kansalaisjärjestöjen** ja työmarkkinaosapuolten, myös ammattialajärjestöjen, **valmiuksia** liitteessä I luetelluissa tuensaajamaissa sekä kannustetaan unionissa ja liitteessä I luetelluissa tuensaajamaissa toimivien organisaatioiden välistä verkostoitumista kaikilla tasoilla, jotta ne voivat käydä hedelmällistä vuoropuhelua julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa.
- f) **Edistetään kumppanimaiden** sääntöjen, normien, politiikkojen ja käytäntöjen **lähentämistä** unionin vastaaviin, mukaan lukien valtioneuvoston päätökset.
- fa) *Edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien kasvattamista. Tämän alan toimien tarkoituksena on luoda suotuisammat edellytykset tyttöjen ja naisten oikeuksien toteutumiselle ja saada aikaan sukupuolten tasa-arvon alalla todellisia ja konkreettisia parannuksia, myös varmistamalla tyttöjen ja naisten fyysinen ja psyykinen koskemattomuus, edistämällä heidän taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksiaan sekä vahvistamalla tyttöjen ja naisten mahdollisuuksia tulla kuulluksi ja osallistua, muun muassa tukemalla sukupuolitetietoista budjetointia ja keräämällä sukupuolen ja iän perusteella jaoteltuja tietoja.*

- g) **Parannetaan koulutuksen ja elinikäisen oppimisen laatua ja niiden piiriin pääsyä kaikilla tasoilla ja tuetaan kulttuuria ja luovia aloja.** Tämän alan toimien tarkoituksena on edistää tasapuolista pääsyä laadukkaaseen varhaiskasvatukseen sekä alempaan ja ylempään perusasteen koulutukseen ja parantaa perustaitojen opetusta; nostaa koulutustasoa, *torjua aivovuotoa*, vähentää koulunkäynnin keskeyttämistä ja parantaa opettajankoulutusta; kehittää ammatillisen koulutuksen järjestelmiä ja edistää työssä oppimiseen perustuvia järjestelmiä työmarkkinoille siirtymisen helpottamiseksi *myös vammaisten henkilöiden osalta*; parantaa korkeakoulutuksen *ja tutkimuksen* laatua ja tarkoituksenmukaisuutta; kannustaa alumnitoimintaan; parantaa pääsyä elinikäisen oppimisen piiriin ja tukea investointeja *osallistavaan* koulutukseen ja *esteettömään* koulutusinfrastruktuuriin erityisesti alueellisten erojen kaventamiseksi ja kaikille ryhmille avoimen koulutuksen edistämiseksi muun muassa *esteetöntä* digitaalitekniologiaa hyödyntämällä.
- h) **Edistetään laadukkaita työpaikkoja ja työmarkkinoille pääsyä.** Tämän alan toimien tarkoituksena on torjua korkeaa työttömyyttä ja passiivisuutta tukemalla varsinkin nuorten (erityisesti työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten), naisten, pitkäaikaistyöttömien ja kaikkien työmarkkinoilla aliedustettuina olevien ryhmien kestäväää työmarkkinoille integroitumista. Toimenpiteillä on tuettava laadukkaiden työpaikkojen luomista ja työmarkkinasääntöjen ja -ehtojen tosiasiallista noudattamista koko alueella. Muita keskeisiä toiminta-aloja ovat sukupuolten tasa-arvon *ja nuorison* tukeminen, työllistettävyyden ja tuottavuuden edistäminen, työntekijöiden ja yritysten valmentaminen muutokseen, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun vakiinnuttaminen sekä työmarkkinoiden instituutioiden, esimerkiksi julkisten työvoimapalvelujen ja työsuojeluviranomaisten, uudistaminen ja tehostaminen.

- i) **Edistetään sosiaalista suojelua ja osallisuutta ja torjutaan köyhyyttä.** Tämän alan toimien tarkoituksena on uudistaa sosiaaliturvajärjestelmiä, jotta niillä voidaan tarjota vaikuttava, tehokas ja riittävä suoja kaikissa elämänvaiheissa, ***tukea siirtymistä laitoslähtöisestä hoidosta perhe- ja yhteisölähtöisiin hoitomuotoihin***, edistää sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia sekä torjua epätasa-arvoa ja köyhyyttä. Tämän alan toimissa keskitytään myös integroimaan romanien kaltaisia marginalisoituneita ryhmiä; torjumaan syrjintää, joka perustuu sukupuoleen, [...] ***rotuun, ihonväriin***, etniseen ***tai yhteiskunnalliseen*** alkuperään, ***geneettisiin piirteisiin, kieleen***, uskontoon tai vakaumukseen, ***poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään***, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen parantamaan kohtuuhintaisten, kestävien ja korkealaatuisten palvelujen, kuten varhaiskasvatuksen, asumisen, terveydenhoidon, perussosiaalipalvelujen ja pitkäaikaishoidon, saatavuutta muun muassa uudistamalla sosiaaliturvajärjestelmiä.
- j) **Edistetään älykästä, kestävää, osallistavaa ja turvallista liikennettä ja poistetaan keskeisen verkkoinfrastruktuurin pullonkauloja investoimalla suurta *eurooppalaista* lisäarvoa [...] tarjoaviin hankkeisiin.** Investoinnit olisi priorisoitava sen mukaan, miten tärkeitä ne ovat liikenteen TEN-yhteyksille EU:n kanssa, miten ne tukevat kestävää ja turvallista liikkuvuutta, vähentävät päästöjä ja vaikuttavat ympäristöön yhdessä liikenneyhteisösopimuksella tuettavien uudistusten kanssa.
- ja) ***Parannetaan energiaturvallisuutta ja energialähteiden monipuolistumista. Tämän alan toimien tarkoituksena on lisätä energiatehokkuutta ja energiantuotantoa sekä monipuolistaa toimittajamaita ja reittejä.***
- k) **Parannetaan yksityissektorin toimintaedellytyksiä ja yritysten kilpailukykyä,** myös älykästä erikoistumista, koska ne ovat kasvun, työllisyyden ja yhteenkuuluvuuden avaintekijöitä. Etusijalle nostetaan liiketoimintaympäristöä kehittävät hankkeet.

- l) **Parannetaan digitaalitekniikan ja -palvelujen saatavuutta ja vahvistetaan tutkimusta, teknologian kehittämistä ja innovointia** investoimalla *tutkimus- ja innovointijärjestelmien valmiuksien kehittämiseen, liikkuvuuteen ja tieteellisen huippuosaamisen periaatteen edistämiseen mukautettuihin avustusjärjestelmiin*, digitaaliseen liitettävyyteen, luottamukseen ja turvallisuuteen, digialan osaamiseen ja yrittäjyyteen, tutkimusinfrastruktuuriin ja suotuisiin toimintaedellytyksiin sekä edistämällä verkostoitumista ja yhteistyötä. *Tämän alan toimien tarkoituksena on myös perustaa tutkimus- ja innovointialaan huippuosaamiskeskustoja tutkijoiden aivovuoden torjumiseksi.*
- m) **Parannetaan ruokaturvaa ja elintarvikkeiden turvallisuutta** sekä monipuolisten ja elinkelpoisten viljelyjärjestelmien säilyttämistä vireissä maaseutuyhteisöissä ja maaseudulla.
- n) **Suojellaan ja parannetaan ympäristön laatua**, puututaan ympäristön tilan heikkenemiseen, pysäytetään biologisen monimuotoisuuden köyhtyminen, edistetään maa- ja meriekosysteemien ja uusiutuvien luonnonvarojen säilyttämistä ja kestävää hoitoa, *investoidaan vesi- ja jätehuoltoon ja kestävään kemikaalihallintaan*, edistetään resurssitehokkuutta sekä kestävää kulutusta ja tuotantoa, tuetaan siirtymistä vihreään talouteen ja kiertotalouteen sekä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, parannetaan ilmastokestävyyttä ja energiatehokkuutta sekä edistetään ilmastotoimien hallinnointia ja niistä tiedottamista. IPA III -välineellä edistetään politiikkoja, joilla tuetaan siirtymistä resurssitehokkaaseen, turvalliseen, kestäväan ja vähähiiliseen talouteen ja parannetaan katastrofien sietokykyä, ehkäisemistä, niihin valmistautumista ja toimintaa katastrofitilanteissa. [...].

- o) *[...] Tehdään ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskevaa yhteistyötä liitteessä I lueteltujen tuensaaajien kanssa terveyden, maatalouden ja elintarviketurvallisuuden alalla varmistaen tiukimpien kansainvälisten normien täysimääräinen täyttyminen; ja tuetaan toimia, joilla hoidetaan kaikenlaisille säteilyonnettomuuksille altistuneelle väestöryhmälle aiheutuneita seurauksia ja pyritään parantamaan heidän elinolojaan; edistetään ydinalaan liittyvien alojen tietämyksenhallintaa ja koulutusta.*
- p) **Lisätään elintarviketeollisuuden ja kalatalouden valmiuksia** selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineesta sekä lähentyä asteittain unionin sääntöjä ja vaatimuksia niiden pyrkiessä saavuttamaan maaseudun ja rannikko-alueiden tasapainoista kehittämistä koskevia taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä tavoitteita.
-

LIITE III

Tuen temaattiset painopistealat *liitteessä I lueteltujen tuensaajien välisessä rajatylittävässä yhteistyössä*

Hyvien naapuruussuhteiden edistämiseksi, unionin yhdentymisen tukemiseksi ja sosioekonomisen kehityksen edistämiseksi liitteessä I lueteltujen tuensaajien välisessä rajatylittävässä yhteistyössä tuen temaattiset painopistealat [...] voivat olla tilanteen mukaan seuraavat:

- a) työllisyyden, työvoiman liikkuvuuden sekä sosiaalisen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen yli rajojen muun muassa seuraavin keinoin: rajatylittävien työmarkkinoiden integroiminen, mukaan lukien rajatylittävä liikkuvuus; yhteiset paikalliset työllisyysaloitteet; tieto- ja neuvontapalvelut, yhteinen koulutus; sukupuolten tasa-arvo; yhtäläiset mahdollisuudet; maahanmuuttajayhteisöjen ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien integroiminen; investoinnit julkisiin työvoimapalveluihin; kansanterveys- ja sosiaalipalveluinvestointien tukeminen;
- b) ympäristön suojeleminen sekä ilmastonmuutoksen hillinnän, siihen sopeutumisen sekä riskien ehkäisyn ja hallinnan edistäminen muun muassa seuraavin keinoin: yhteiset ympäristönsuojelutoimet; luonnonvarojen kestävä käyttö, merten aluesuunnittelun koordinointi, resurssitehokkuus, kiertotalous, uusiutuvien energialähteiden käyttö, siirtyminen turvalliseen, kestävään, vähähiiliseen ja vihreään talouteen; **jäte- ja vesihuollon parantaminen**, investoinnit tiettyjen riskien torjuntaan sekä valmiudet selvittää katastrofeista, ehkäistä niitä sekä valmistautua ja reagoida niihin;
- c) kestävän liikenteen edistäminen ja julkisen infrastruktuurin parantaminen eristyneisyyden vähentämiseksi muun muassa parantamalla liikenne- ja digitaaliverkkoihin pääsyä ja digitaalipalvelujen saatavuutta ja investoimalla rajatylittäviin vesi-, jäte- ja energiajärjestelmiin ja -laitoksiin;

- d) digitaalitalouden ja -yhteiskunnan tukeminen muun muassa edistämällä digitaalista liitettävyyttä ja kehittämällä sähköisiä viranomaispalveluja, digitaalista luottamusta, turvallisuutta ja digialan osaamista ja yrittäjyyttä;
- e) matkailun edistäminen sekä kulttuuri- ja luonnonperinnön tukeminen;
- f) nuoriin, koulutukseen ja osaamiseen investoiminen muun muassa suunnittelemalla ja antamalla yhteistä koulutusta ja valmennusta sekä kehittämällä yhteistä nuorisotoimintaa tukevaa infrastruktuuria;
- g) paikallis- ja aluehallinnon tukeminen ja niiden viranomaisten suunnittelu- ja hallinnollisten valmiuksien parantaminen;
- h) kilpailukyvyn ja liiketoimintaympäristön parantaminen, pk-yritysten, kaupan ja investointien kehittäminen muun muassa edistämällä ja tukemalla yrittäjyyttä erityisesti pk-yritysten tapauksessa ja kehittämällä rajatylittäviä markkinoita ja kansainvälistymistä paikallistasolla;
- i) tutkimukseen, teknologian kehittämiseen, innovointiin ja digitaalitekнологiaan panostaminen muun muassa edistämällä **tutkimus- ja innovointijärjestelmien valmiuksien kehittämistä, liikkuvuutta ja tieteellisen huippuosaamisen periaatteen edistämiseen mukautettuja avustusjärjestelmiä sekä** henkilöstön ja toimitilojen jakamista tieteen ja teknologian kehittämisen aloilla.

LIITE IV

Keskeiset tulosindikaattorit

Seuraavassa lueteltuja keskeisiä tulosindikaattoreita käytetään apuna mitattaessa sitä, miten unioni on osaltaan edistänyt *IPA III -välineen* erityistavoitteiden saavuttamista:

1. Yhdistelmäindikaattori³⁰, jolla mitataan [...] *liitteessä I lueteltujen tuensaajien edistymistä* poliittisiin [...] arviointiperusteisiin liittyvissä perusasioissa, joita ovat demokratia, oikeusvaltio (oikeuslaitos sekä korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta) ja *perusoikeudet, mukaan lukien tiedotusvälineiden vapaus, sekä hyviä naapuruussuhteita* [...] (lähde: Euroopan komissio).
2. [...] *Liitteessä I lueteltujen tuensaajien edistyminen* julkishallinnon uudistamisessa (lähde: Euroopan komissio).
3. Yhdistelmäindikaattori, jolla mitataan [...] *liitteessä I lueteltujen tuensaajien edistymistä* EU:n säännösten omaksumisessa (lähde: Euroopan komissio).
4. Yhdistelmäindikaattori, jolla mitataan [...] *liitteessä I lueteltujen tuensaajien edistymistä* taloudellisiin liittymisedellytyksiin liittyvissä perusasioissa, joita ovat toimiva markkinatalous ja kilpailukyky (lähde: Euroopan komissio).
5. Julkiset sosiaaliturvamenot (prosenttiosuus BKT:stä) (lähde: ILO) tai työllisyysaste (lähde: [...] *viralliset* tilastot).
6. Digitaalinen kuilu tuensaajien ja EU:n keskiarvon välillä (lähde: Euroopan komission DESI-indeksi).
7. Distance to frontier -sijoitus (Doing Business) (lähde: Maailmanpankki).

³⁰ Yhdistelmäindikaattoreita on kolme, ja Euroopan komissio hyödyntää niiden suunnittelussa laajentumiskertomuksia, jotka perustuvat lukuisiin riippumattomiin lähteisiin.

8. Energiaintensiteetti primäärienergian ja BKT:n perusteella mitattuna (lähde: Eurostat).
9. EU:n tuella vähentyneet tai vältetyt kasvihuonekaasupäästöt (hiilidioksidiekvivalentti kilotonneina).
10. [...]

Tarvittaessa indikaattorit eriytetään sukupuolen mukaan.
